

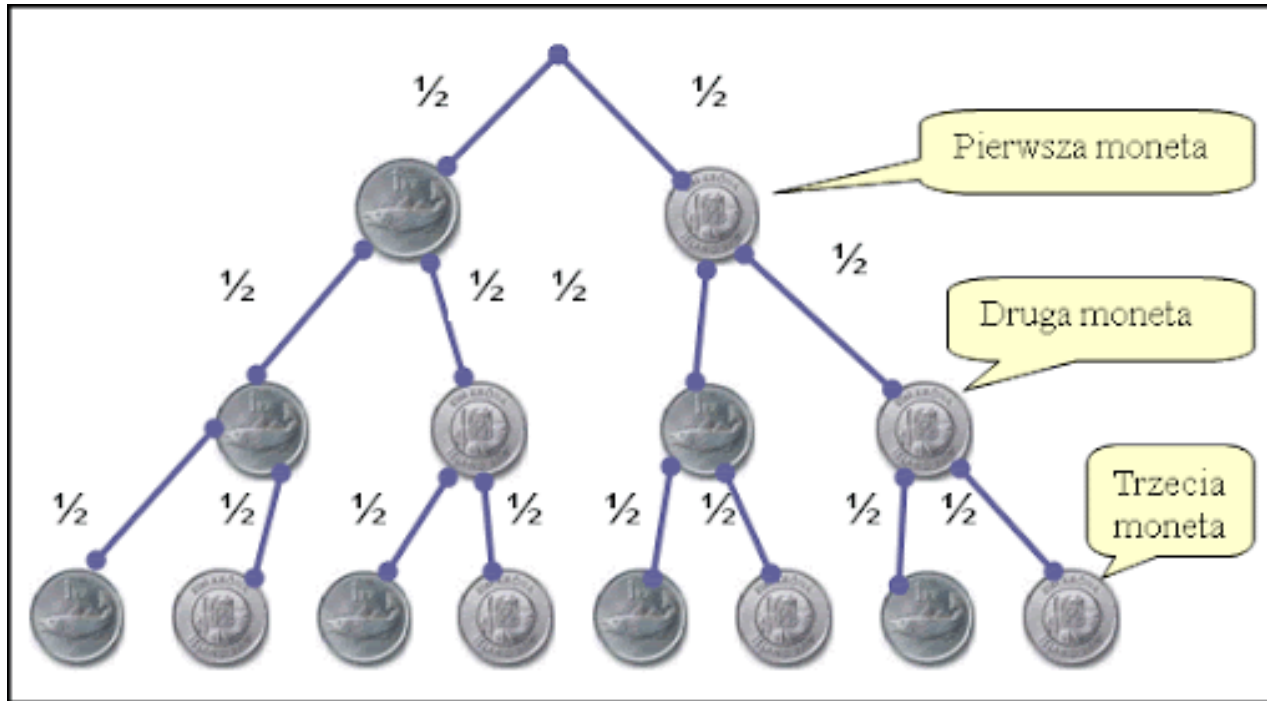

PODSTAWY PROJEKTOWANIA KONSTRUKCJI

ĆWICZENIA PROJEKTOWE

TWIERDZENIE BAYESA

RACHUNEK PRAWDOPODOBIĘSTWA

$$P(A) = \frac{|A|}{|\Omega|}$$

gdzie:

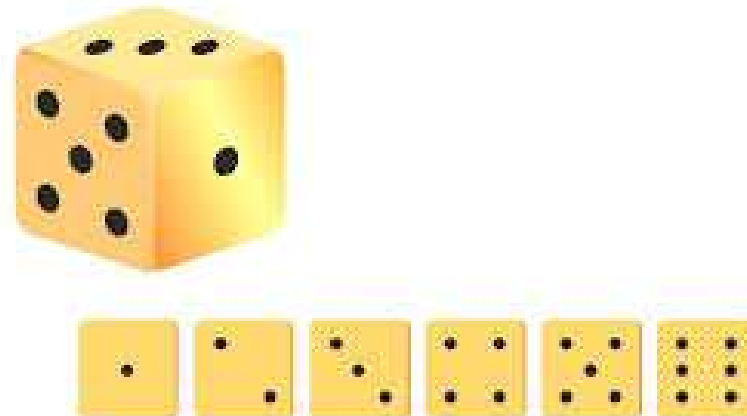
$|A|$ - to liczba zdarzeń sprzyjających (moc zbioru $|A|$)

$|\Omega|$ - to liczba wszystkich możliwych zdarzeń (moc zbioru $|\Omega|$)

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Doświadczenie losowe:

doświadczenie (eksperyment), którego wyniku z góry nie można określić, gdyż zależy on od przypadku (np. rzut monetą lub kostką, urodziny dziecka, czas oczekiwania na tramwaj, długość gwoźdźcia 1 calowego)

RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

Zdarzenie (zdarzenie losowe)

wynik doświadczenia losowego.

Zbiór możliwych wyników doświadczenia losowego (zbiór możliwych zdarzeń) jest na ogół znany: np.

- {orzeł, reszka}, {1,2,3,4,5,6},
  - {dziewczynka, chłopiec},
    - [0-5(min)],
      - [2-3(cm)].

Moc zbioru - liczba elementów danego zbioru, np.: $|\{2,4,6\}|=3$, $|\{\text{dni powszednie}\}|=5$.

RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

Zdarzenie elementarne

pojęcie pierwotne w aksjomatyce rach. prawd. - elementarny, niepodzielny wynik doświadczenia losowego.

Oznaczenia: e - zdarzenie elementarne,

E - przestrzeń zdarzeń elementarnych (skończona, nieskończona)

$$e \in E$$

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Zbiór	Zdarzenie
zbiór pusty	zdarzenie niemożliwe
zbiór pełny	zdarzenie pewne

- Prawdopodobieństwo dowolnego zdarzenia losowego A jest zawsze liczbą z przedziału $\langle 0;1 \rangle$.

$$0 \leq P(A) \leq 1$$

- Prawdopodobieństwo zdarzenia pewnego jest równe 1.

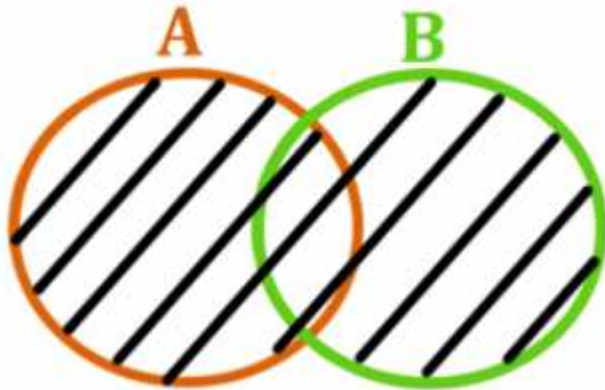
$$P(\Omega) = 1$$

- Prawdopodobieństwo zdarzenia niemożliwego jest równe 0.

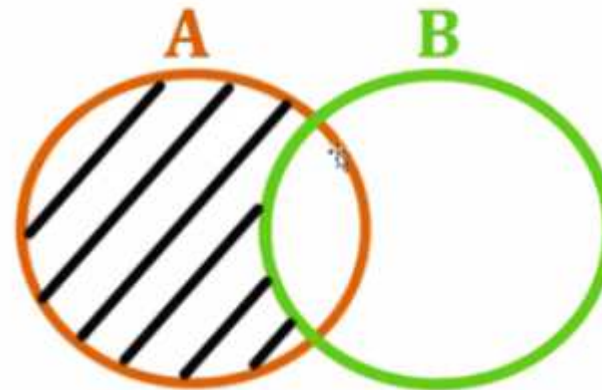
$$P(\emptyset) = 0$$

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

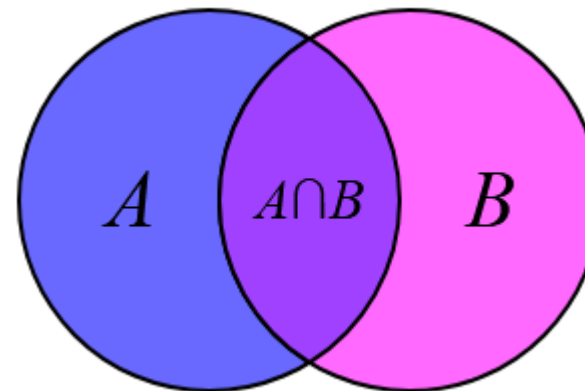
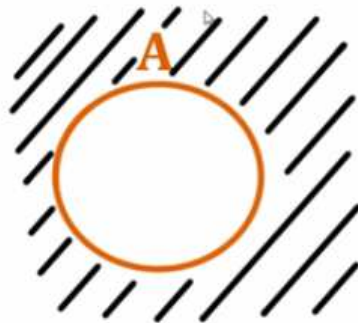
Suma (dodawanie) zbiorów:
 $A \cup B$

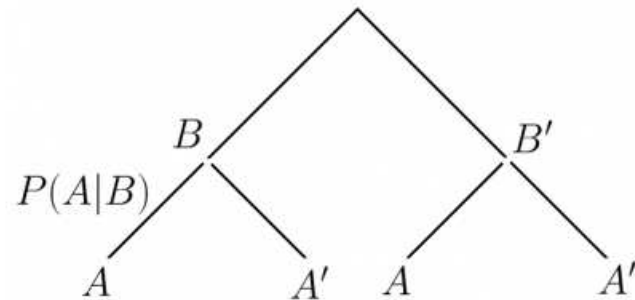
Różnica (odejmowanie) zbiorów:
 A/B

Dopełnienie zbioru:
 A'

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

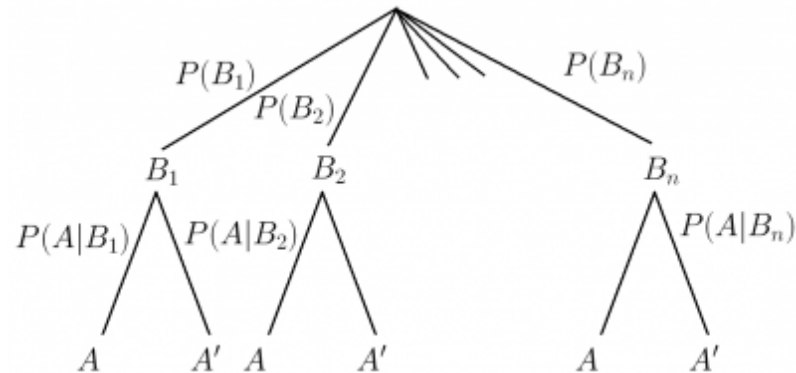
Prawdopodobieństwo zdarzenia A pod warunkiem, że wystąpiło zdarzenie B policzymy jako .

$$P(A / B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$$

Prawdopodobieństwo warunkowe zajścia zdarzenia A pod warunkiem zajścia zdarzenia B liczymy ze wzoru (pod warunkiem, że $P(B) > 0$):

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Twierdzenie o prawdopodobieństwie całkowitym:

Twierdzenie o prawdopodobieństwie całkowitym – w teorii prawdopodobieństwa, twierdzenie pozwalające na obliczanie prawdopodobieństw zdarzeń, które mogą zajść w konsekwencji zajścia innych zdarzeń, takich jak doświadczenia wieloetapowe.

$$P(B) = \sum_{i=1}^n P(B/A_i) \cdot P(A_i)$$

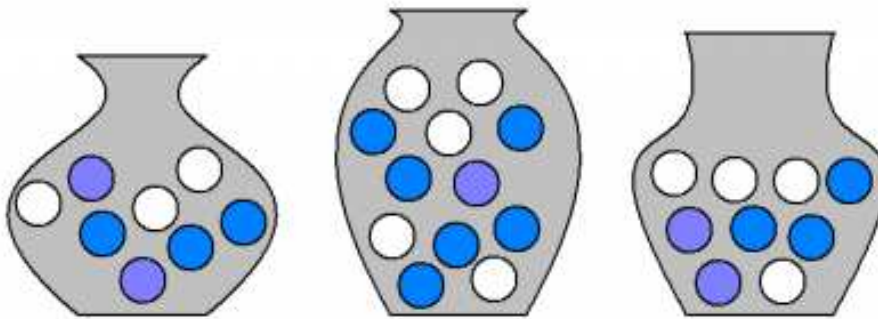
gdzie: A_i – „n” wzajemnie wykluczających się zdarzeń losowych, B – zdarzenie losowe, które można przedstawić jako sumę iloczynów $B \cdot A_i$ ($i = 1, 2, \dots, n$)

Twierdzenie to pozwala wyrazić prawdopodobieństwo zdarzenia losowego B za pomocą prawdopodobieństwa warunkowego jego zajścia względem zdarzeń wzajemnie wykluczających się i wyczerpujących cały zbiór zdarzeń elementarnych.

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Przykład:

Niech dana będą trzy urny z kulami:

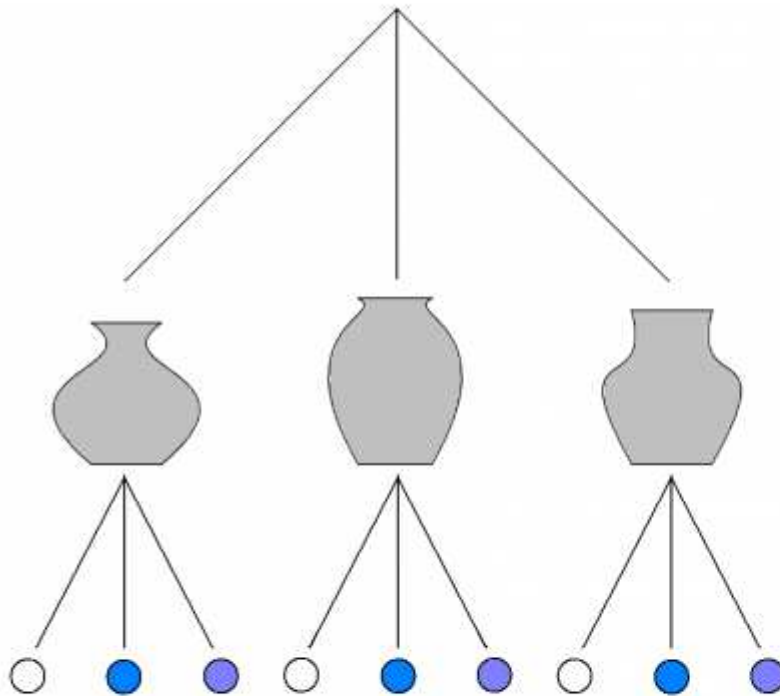
Wyobraźmy sobie eksperyment polegający na rzucaniu kostką i losowaniu kuli z urny:

- (1) pierwszej gdy wypadnie **2** lub **3**,
- (2) drugiej gdy wypadnie **5**,
- (3) trzeciej w pozostałych przypadkach.

Jakie jest prawdopodobieństwo wylosowania białej kuli?

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

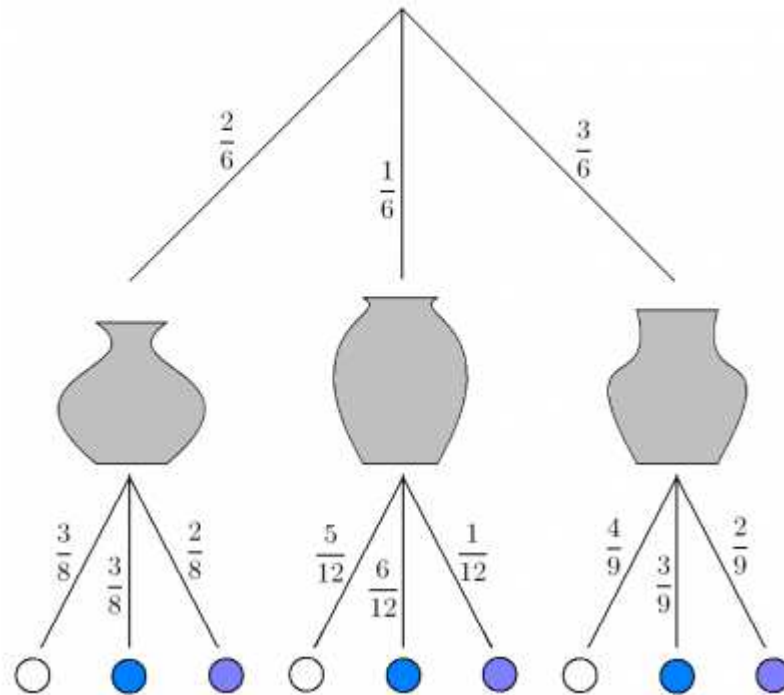
Przedstawmy sytuację na diagramie:

Teraz przyporządkujmy poszczególnym sytuacjom prawdopodobieństwa zgodnie z danymi z zadania.

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Teraz przyporządkujmy poszczególnym sytuacjom prawdopodobieństwa zgodnie z danymi z zadania.

Po tej wstępnej analizie skorzystać możemy z wzoru na prawdopodobieństwo całkowite. Interesują nas sytuacje, w których wylosujemy kulę białą. Oznaczmy zatem $P(A)$ jako prawdopodobieństwo wylosowania białej kuli i policzmy:

$$P(A) = \frac{2}{6} \cdot \frac{3}{8} + \frac{1}{6} \cdot \frac{5}{12} + \frac{3}{6} \cdot \frac{4}{9} = \frac{3}{24} + \frac{5}{72} + \frac{2}{9} = \frac{30}{72} \approx 41,6\%$$

Takie jest więc całkowite prawdopodobieństwo wylosowania białej kuli.

RACHUNEK PRAWDOPODOBIĘSTWA

Twierdzenie Bayesa:

Twierdzenie to pozwala na określenie prawdopodobieństwa „a posteriori” (po fakcie) zdarzenia A_j , pod warunkiem zajścia zdarzenia B , jeśli znane są prawdopodobieństwa „a priori” (wstępne) zdarzeń A_i i prawdopodobieństwo warunkowe $P(B/A_j)$ (założone):

$$P(A_j/B) = \frac{P(A_j) \cdot P(B/A_j)}{\sum_{i=1}^n P(B/A_i) \cdot P(A_i)}$$

W sposób opisowy:

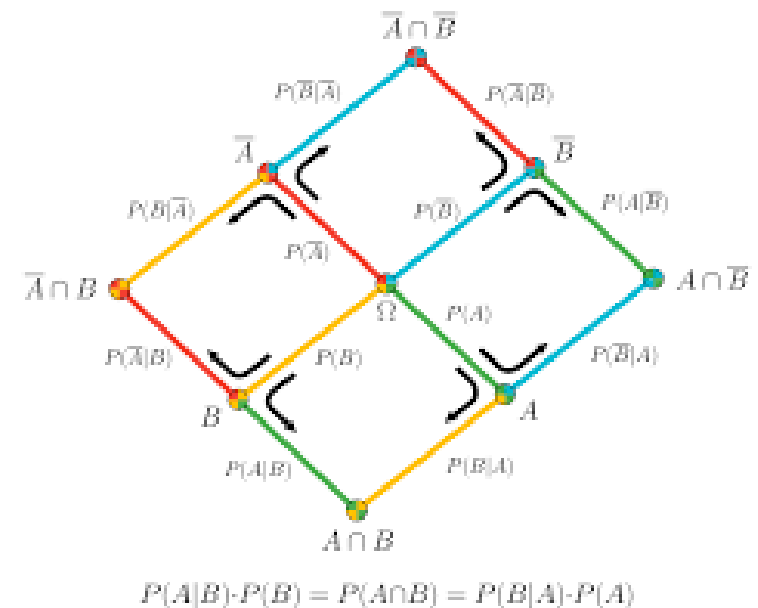
$$P(\text{stanu}/\text{próby}) = \frac{P(\text{stanu}) \cdot P(\text{próby}/\text{stanu})}{\sum_{i=1}^n P(\text{próby}/\text{stanu}) \cdot P(\text{stanu})}$$

Ograniczenia:

A_i – zdarzenia wyłączające się

A_i - spełniają założenia twierdzenia o prawdopodobieństwie całkowitym

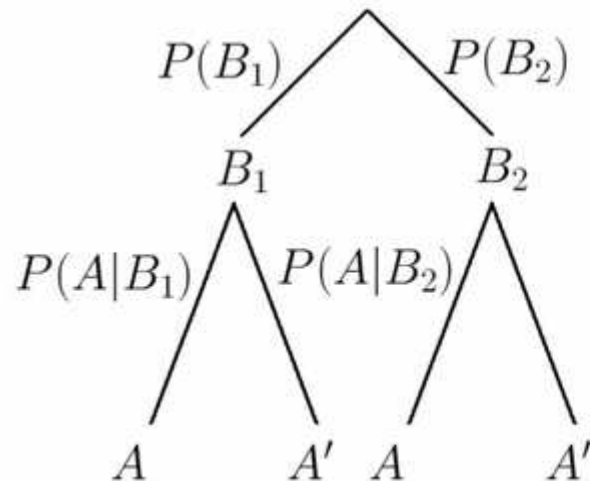
$P(B) > 0$

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Do dyspozycji są dwie kostki - pierwsza jest idealnie symetryczna, a druga podpiłowana tak, że prawdopodobieństwo wyrzucenia na niej szóstki wzrosło do $\frac{1}{5}$. Wykonane zostały dwa rzuty, przy losowym wyborze kostek i wypadły dwie szóstki. Jakie jest prawdopodobieństwo tego, że rzucono oszukiwaną kostką?

Oznaczmy przez A zdarzenie polegające na wyrzuceniu dwóch szóstek, natomiast B_1 i B_2 będą oznaczać odpowiednio rzut prawidłową kostką i rzut kostką-szulerką. Wówczas sytuacja narysowana na diagramie przedstawia się następująco:

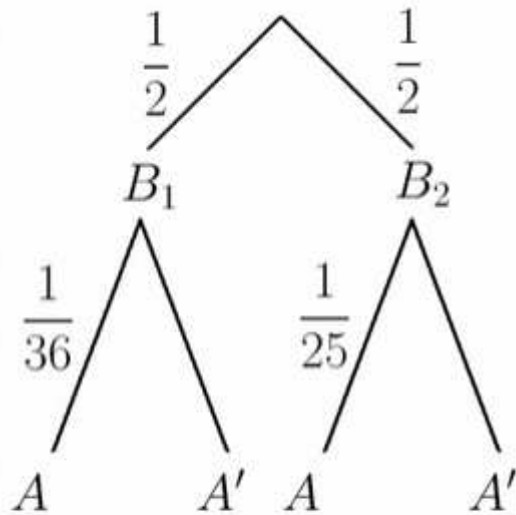
Oczywiście $P(A|B_1) = \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{6} = \frac{1}{36}$, a także $P(A|B_2) = \frac{1}{5} \cdot \frac{1}{5} = \frac{1}{25}$.

Wybór kostki następował w sposób losowy, zatem $P(B_1) = P(B_2) = \frac{1}{2}$.

Wiemy również (z wzoru na prawdopodobieństwo całkowite), że $P(A) = \frac{1}{25} \cdot \frac{1}{2} + \frac{1}{36} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{50} + \frac{1}{72} = \frac{122}{3600}$.

RACHUNEK PRAWDOPODOBIEŃSTWA

Teraz policzyć możemy

$$P(B_2|A) = \frac{P(A|B_2)P(B_2)}{P(A)} = \frac{\frac{1}{25} \cdot \frac{1}{2}}{\frac{122}{3600}} = \frac{1}{50} \cdot \frac{3600}{122} = \frac{36}{61} \approx 0,59$$

Zatem prawdopodobieństwo tego, że rzucono piłowaną kostką wynosi **0,59**.

POLITECHNIKA
RZESZOWSKA
Im. IGNACEGO LUKASIEWICZA

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, INŻYNIERII ŚRODOWISKA I ARCHITEKTURY

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!